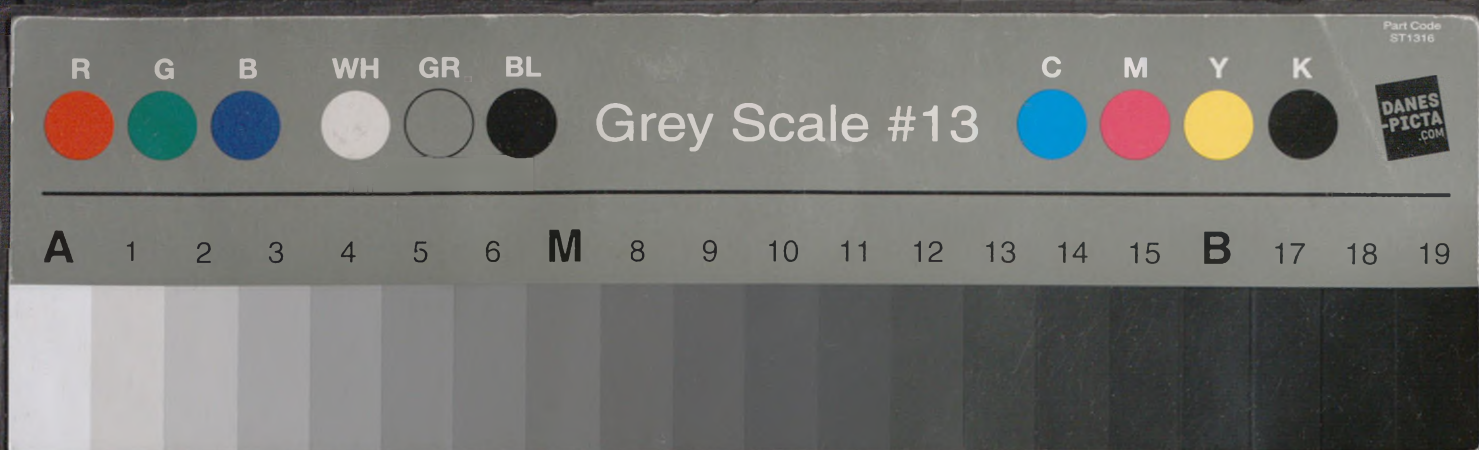

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

OD RĘKOPISU
ZŁOŻONY

WALIDY

Egz. Nr. 1

ppłk dypl. Stefan TRETYN

PODSTAWOWE ZASADY ORAZ WŁAŚCIWOŚCI
ORGANIZACJI I PROWADZENIA OBRONY WYBRZEŻA
MORSKIEGO PRZEZ DYWIZJĘ ZMECHANIZOWANĄ

Skrypt

40869
BIBLIOTEKA NAUKOWA AGG w/w
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Ms. ośld. _____

WARSZAWA

STYCZEŃ

1973

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~OGÓLNY~~
~~STANOWISKO~~

~~WYKŁAD~~

1
Egz. Nr.

ppłk dypl. Stefan TRETYN

PODSTAWOWE ZASADY ORAZ WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI I PROWADZENIA OBRONY WYBRZEŻA MORSKIEGO PRZEZ DYWIZJĘ ZMECHANIZOWANĄ

Skrypt

40869
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG
Archiwum Działu Zbierów Specjalnych
Ms owid.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K.Swierczewskiego

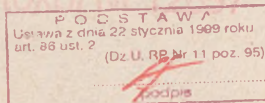
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TO

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12857

Egz.nr... 1

gen.bryg. Marian WASILEWSKI

Ppłk dypl. Stefan TRETYN

PODSTAWOWE ZASADY ORAZ WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI I PROWADZENIA
OBRONY WYBRZEŻA MORSKIEGO PRZEZ DYWIZJĘ ZMECHANIZOWANĄ

Skrypt

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

40869

WARSZAWA

styczeń

1973 r.

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

SPIS TREŚCI

	str.
WSTĘP	5
I. <u>PROWADZENIE MORSKICH OPERACJI DESANTOWYCH WEDŁUG</u> <u>POGLĄDÓW NATO</u>	6
1. Zasady ogólne	6
2. Możliwy skład sił i środków dla przeprowadze- nia operacji desantowej na Morzu Bałtyckim ..	7
3. Prowadzenie operacji desantowej	8
II. <u>ZASADY OGÓLNE OBRONY WYBRZEŻA</u>	12
1. Istota i charakter obrony wybrzeża	12
2. Warunki przejścia dywizji do obrony wybrzeża oraz jej miejsce, rola i zadania	14
3. Właściwości struktury obrony dywizji	16
4. Rola i zadania flotylli obrony wybrzeża/FOW/ w obronie wybrzeża morskiego	25
III. <u>ORGANIZACJA OBRONY</u>	28
1. Powzięcie decyzji i postawienie zadań	28
2. Organizacja współdziałania	29
3. Organizacja zabezpieczenia działań bojowych ..	32
4. Dowodzenie	36
IV. <u>PROWADZENIE OBRONY</u>	38
1. Walka z desantem nieprzyjaciela na morzu oraz z desantem powietrznym w głębi obrony..	38
2. Walka z desantem morskim podczas lądowania .	40
3. Zwalczanie desantu morskiego w rejonie wła- mania	41
BIBLIOGRAFIA	43
ZAŁĄCZNIKI:	
1. Ugrupowanie bojowe DZ w obronie wybrzeża morskie- go w granicach PRL.	
2. Struktura pasa obrony dywizji zmechanizowanej w obronie wybrzeża morskiego.	
3. Wykonanie kontrataku siłami drugiego rzutu dywizji.	
4. System ognia DZ w obronie wybrzeża z uwzględnieniem uderzeń jądrowych.	

W S T E P

Możliwość wykonania desantów morskich na terytorium PRL, jak również na skrzydła i tyły wojsk operacyjnych prowadzących działania bojowe w obszarze nadmorskim, zmusza stronę atakowaną z morza do organizowania obrony wybrzeża.

Obrona wybrzeża jest operacją skomplikowaną polegającą na ścisłym współdziałaniu wojsk lądowych marynarki wojennej i lotnictwa w celu odparcia ataku z powietrza i morza.

Obok innych właściwości na organizację i prowadzenie obrony w istotny sposób wpływa BMR. Groźba użycia broni jądrowej przez nieprzyjaciela zmusza obrońcę do rozśrodkowania sił wzdłuż i w głąb obrony. Z drugiej strony pozwala na niszczenie sił desantu w rejonach ześrodkowania, podczas przechodzenia morzem, a tym samym osłabia lub całkowicie może udaremnić lądowanie desantu.

W niniejszym skrypcie, opierając się na ogólnych zasadach prowadzenia obrony wybrzeża morskiego omówiono problematykę, która powinna być treścią pracy dowódcy i sztabu dywizji w trakcie organizacji i prowadzenia walki obronnej na wybrzeżu. Niektóre zagadnienia zwłaszcza pracę dowódcy nad wypracowaniem decyzji ze względu na ograniczoną objętość skryptu oraz dużą zbieżność tej pracy z pracą w warunkach normalnych zostały przedstawione ogólne.

I. PROWADZENIE MORSKICH OPERACJI DESANTOWYCH WEDŁUG POGLĄDÓW NATO

W niniejszym skrypcie przedstawiono niektóre podstawowe zasady i poglądy na prowadzenie morskich operacji desantowych przez siły NATO oraz wyjaśniono niektóre "pojęcia", których znajomość jest niezbędna przy rozpatrywaniu zagadnień obrony wybrzeża.

1. Zasady ogólne

Ciągły rozwój środków walki wpływa na zmianę zasad i sposobów prowadzenia operacji desantowych. Rozpatrując ich prowadzenie w warunkach obustronnego użycia BMR obserwuje się dążność do zwiększenia ruchliwości i rozśrodkowania sił desantu - przede wszystkim czas przechodzenia morzem.

Ruchliwość desantu zamierza się osiągnąć głównie przez zwiększenie szybkości środków desantowych. Jeśli podczas drugiej wojny światowej okręty desantowe osiągały szybkość 9-10 węzłów na godzinę, to obecnie szybkość ta wynosi około 11-12 dla małych i średnich okrętów i 18-20 węzłów dla dużych okrętów desantowych.

Rozśrodkowanie polega na znacznie większym niż dotychczas rozczłonkowaniu sił desantu wzdłuż frontu i w głąb. Oznacza to, że przechodzenie desantu morzem powinno odbywać się w rozwiniętych szykach na największych prędkościach, a lądowanie na szerokim froncie.

Rozśrodkowanie wojsk desantu podczas przechodzenia morzem zmniejsza opłacalność wykonywania uderzeń jądrowych. Ponadto rozśrodkowane lądowanie /szczególnie wszerz/ wiąże obronę nieprzyjaciela na szerokim froncie. Przy rozśrodkowanym lądowaniu nie można jednak uzyskać koniecznego zmasowania sił na wybranym kierunku w początkowym etapie lądowania. Rozwiązanie tego problemu widzi się poprzez wykorzystanie w dużej skali śmigłowców.

Desanty na śmigłowcach mają stanowić nieodłączny element rzutu lądującego z morza.

W celu zwiększenia zaskoczenia oraz izolacji odwodów przeciwdesantowych przewiduje się wysadzenie desantów powietrznych. Ich zadaniem będzie wiązanie odwodów przeciwnika w głębi i utrzymanie ważnych obiektów /rubieży/ do czasu połączenia się z desantem morskim.

Z powyższego wynika, że współczesne operacje desantowo-morskie to nie tylko działania polegające na opanowaniu wybrzeża przeciwnika siłami desantu lądującego z morza, lecz skomplikowane działania kombinowane polegające na ścisłym współdziałaniu sił amfibijnych z siłami desantu powietrznego /śmigłowcowego i spadochronowego/ oraz lotnictwa.

2. Możliwy skład sił i środków dla przeprowadzenia operacji desantowej na Morzu Bałtyckim

Dowództwo NATO przywiązuje dużą uwagę do utrzymania inicjatywy w rejonie Morza Bałtyckiego, stąd przewiduje się wzmocnienie bazujących aktualnie na Bałtyku sił morskich NRF i Danii siłami morskimi NRF /z Morza Północnego/, Norwegii, Holandii, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych.

Aktualnie w siłach morskich NRF i Danii łącznie znajduje się około 40 dużych, średnich i małych okrętów desantowych oraz do 40 kutrów desantowych. Jednorazowe możliwości przewozowe wyżej wymienionych środków wynoszą: do dwóch batalionów czołgów i trzech-czterech batalionów piechoty oraz ze środkami wzmocnienia i zabezpieczenia.

Nie należy jednak wykluczać wzrostu tych możliwości poprzez:

- przebazowanie części lub całości sił z Morza Północnego oraz części sił z USA /nawet pod pozorem ćwiczeń/;
- wykorzystanie statków handlowych do transportu wojska i sprzętu /głównie jednak zaopatrzenia/;
- sformowanie nowych jednostek desantowych;
- wielokrotne wykorzystanie istniejących środków /biorąc pod uwagę małe odległości na Bałtyku/.

Opierając się na koncepcjach operacyjnych NATO należy się liczyć z tym, że na wybrzeże bałtyckie PRL może być wysadzony desant morski w sile:

- I rzut - do dwóch brygad zmechanizowanych oraz sześciu batalionów piechoty morskiej ze środkami wzmocnienia;
- II rzut - do trzech brygad zmechanizowanych /pancernych/ ze środkami wzmocnienia^{x/}.

Dla przeprowadzania operacji desantowej istnieją zatem warunki zorganizowania kombinowanego korpusu desantowego /grupy operacyjnej/ w sile:

- od 1,5 do 2 związków taktycznych;
- do dwóch brygad piechoty morskiej;
- do brygady powietrzno-desantowej.

W skład zgrupowania desantowego mogą wchodzić ZT i oddziały sił lądowych i morskich NRF, Wielkiej Brytanii, Danii, Holandii, Norwegii i innych państw.

Desant morski może być wspierany przez lotnictwo morskie i taktyczne NRF i Danii w liczbie do 250 samolotów. Ponadto przewiduje się wsparcie go lotnictwem pokładowym z lotniskowców USA operujących na Morzu Norweskim.

Na operację desantową prowadzoną przez korpus przewiduje się 40-60 ładunków jądrowych, a przez dywizję - 15-30 ładunków jądrowych.

Do osłony i wsparcia desantu przewiduje się wykorzystanie okrętów pływających Floty Przybrzeżnej Norwegii, Wielkiej Brytanii, NRF, Holandii i Danii, nie wykluczony jest udział zespołów sił lekkich /amerykańskich okrętów Floty Atlantyckiej/, w tym szczególnie niszczycieli lub fregat rakietowych, których jest mało w NRF i Danii.

3. Prowadzenie operacji desantowej

Całokształt przedsięwzięć związanych z przygotowaniem i prowadzeniem operacji desantowych dzieli się na trzy etapy:

- planowanie i przygotowanie sił desantu;
- załadunek wojsk na środki transportu morskiego, przejście morzem, walka o uchwycenie brzegu i wysadzenie desantu na brzeg;

x/ Wyd. Sztab Gen. Zarząd II nr bibl. 014520.

- rozszerzenie odcinków lądowania oraz rozwijanie działań na uchwyconym przyczółku.

Planowanie operacji desantowej może trwać od 1 do 4 miesięcy. Rozpoczyna się od wydania dyrektyw i sformowania sił, a kończy z chwilą przybycia wojsk do punktów załadowania. Większość prac związanych z planowaniem może być wykonana w okresie poprzedzającym wojnę.

Załadowanie wojsk na środki desantowe odbywa się na punktach załadowania. Na załadowanie dywizji wraz z zaopatrzeniem i wzmocnieniem potrzeba od 4 do 6 dni, a BZ /BPM/ około 2 dni.

Przejście desantu morzem odbywa się w sposób następujący: z chwilą załadowania desantu okręty wychodzą w rejon zbiórki, gdzie formują szyki marszowe. Desant przechodzi morzem zespołami /oddziałami/ w takim ugrupowaniu, w jakim zamierza lądować. Najczęściej w skład zespołu lądującego będzie wchodziła BZ /ppm/. Ugrupowanie desantu na morzu powinno zapewnić optymalne warunki obrony przed atakiem sił nawodnych i podwodnych nieprzyjaciela, a jednocześnie być odporne na uderzenie broni jądrowej.

Walka o uchwycenie na brzegu i lądowanie

Wysadzenie desantu na brzeg poprzedza przygotowanie ogniowe /jądrowe, lotnicze, artyleryjskie/. Planowanie i realizacja wsparcia desantu dzieli się na 3 etapy: - do dnia "D", w dniu "D", po dniu "D".

Przygotowanie ogniowe do dnia "D" rozpoczyna się zwykle na 5 dni przed lądowaniem desantu i obejmuje zniszczenie najważniejszych obiektów brzegowych oraz zgrupowanie wojsk na brzegu. Zadania te wykonuje pokładowe lotnictwo szturmowe lub taktyczne stosując bomby jądrowe bądź konwencjonalne. Jednym z głównych zadań lotnictwa w tym okresie jest walka o zdobycie i utrzymanie przewagi w powietrzu.

Przygotowanie ogniowe w dniu "D" przewiduje się rozpocząć o zmroku w dniu poprzedzającym lądowanie a zakończyć na około 30 minut przed wysadzeniem na brzeg pierwszej fali desantu. Najbardziej intensywne przygotowanie ogniowe ma miejsce

na 1-3 godziny przed lądowaniem pierwszej fali. Uderzenia jądrowe wykonuje się na 40-45 minut przed lądowaniem pierwszej fali desantu morskiego i 10-15 minut przed lądowaniem śmigłowcowego rzutu desantu morskiego. Zadania ogniowe wykonuje lotnictwo morskie i okręty wsparcia ogniowego. Przewiduje się, że średnio w skład grupy ogniowej wspierającej desant w sile dywizji powinno wchodzić do 20 okrętów /krażowniki, niszczyciele, trałowce eskortowe/.

Rejony manewrowe okrętów wsparcia ogniowego oddalone są o 5-10 Mm od lądu.

Wsparcie ogniowe po dniu "D" jest realizowane w sposób doraźny z na zapotrzebowanie dowódcy desantu.

Lądowanie desantu w sile dywizji może się odbywać w sposób następujący: dwie BZ lądują w pierwszym rzucie desantu. W każdej BZ po dwa bataliony /w tym bpm/ są wysadzane z morza jako siły szturmowe pierwszego rzutu, a jeden batalion z każdej BZ na śmigłowcach. Batalion czołgów stanowi zwykle odwód dowódcy brygady. BPanc ląduje w drugim rzucie dywizji i stanowi odwód dowódcy dywizji.

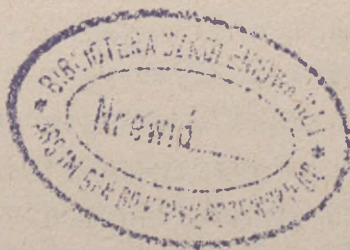
Na 30 minut przed lądowaniem pierwszej fali rzutu szturmowego, ląduje desant na śmigłowcach. Zasadniczym zadaniem desantu śmigłowcowego jest zapewnienie warunków lądowania rzutu morskiego. Zadanie to desant śmigłowcowy realizuje przez uchwycenie i utrzymanie punktów lądowania oraz ich izolowanie przed dopływem odwodów nieprzyjaciela.

W pierwszej fali rzutu szturmowego lądują czołgi pływające. Za czołgami lądują pododdziały piechoty morskiej, których głównym zadaniem jest zdobycie przyczółka /wspólnie z desantem na śmigłowcach/ i zabezpieczenie lądowania dalszych fal desantu. Dywizji wyznacza się rejon lądowania szerokości do 30 km; brygadam /pułkom/ odcinki lądowania - 10-15 km; batalionom punkty lądowania - 2-3 km. Odstępy pomiędzy punktami lądowania 3-5 km.

Czas lądowania pierwszego rzutu desantu w sprzyjających warunkach może wynosić: dla brygady - 1-2 godziny, dywizji - 5-6 godzin, a korpusu - 12-15 godzin.

Walka w celu rozszerzenia przyczółka i rozwijanie działań w głąb

Po opanowaniu przyczółka na głębokość 3-5 km bataliony piechoty kontynuują natarcie z zadaniem pogłębienia i rozszerzenia zdobytych przyczółków. Lotnictwo i artyleria okrętowa przechodzi do wsparcia ogniowego na żądanie dowódców. Brygady wprowadzają swoje odwody i rozwijają natarcie na głębokość 10-15 km. Opanowanie rubieży na głębokość 10-15 km uniemożliwia przeciwnikowi prowadzenie obserwowanego ognia na lądujące dalsze siły desantu. Po wprowadzeniu odwodów dywizja do końca dnia może wyjść na rubież do 30-40 km.

II. ZASADY OGÓLNE OBRONY WYBRZEŻA

1. Istota i charakter obrony wybrzeża

Celem obrony wybrzeża jest niedopuszczenie do wysadzenia przez nieprzyjaciela desantów morskich i powietrznych, a w wypadku wylądowania - zniszczenie jego sił na lądzie. Obronę wybrzeża organizuje się dla osłony zagrożonych granic morskich państwa, jak również w celu osłony nadmorskiego skrzydła wojsk lądowych na terytorium własnego kraju i poza nim. Aby obrona wybrzeża była w stanie oprzeć się przeważającym siłom nieprzyjaciela, powinna być aktywna, uporczywa i trwała, a jednocześnie elastyczna, oparta na manewrze i ścisłym współdziałaniu wszystkich sił.

Aktywność w obronie jest jednym z głównych czynników decydujących o powodzeniu w obronie wybrzeża. Wyraża się w niszczeniu desantu w rejonach koncentracji, załadowania, podczas przechodzenia morzem, lądowania i po wylądowaniu. Szczególnie istotne znaczenie w obronie wybrzeża mają manewr i kontrataki.

Zadania związane z niszczeniem desantu w rejonach: koncentracji, załadowania i przejścia morzem wykonywane będą głównie BMR, siłami marynarki wojennej i lotnictwa ze szczególną nadrzędną.

Wojska dywizji broniące wybrzeża zwalczają desant na morzu w chwili jego wejścia w zasięg ich środków ogniowych.

Kontrataki - jako forma aktywności - w obronie wybrzeża mają szczególne znaczenie. Ich istota polega na zdecydowanym uderzeniu w celu rozbicia i zepchnięcia sił desantu do morza. Desant nieprzyjaciela zazwyczaj ląduje nie na ciągłym froncie, lecz zachowując luki pomiędzy punktami lądowania. W tych warunkach wyjątkowe znaczenie mają działania dowódców oddziałów przywiązujących śmiałą inicjatywę w celu szybkiego zniszczenia nieprzyjaciela, który już wylądował.

Z wykonaniem kontrataku ściśle związany jest manewr. Bez szerokiego stosowania manewru obrona nie wykona swych zadań. Manewr ogniowy, przechodzenie z rejonów i SO głównych na zapasowe, przerzucanie sił na kierunki zagrożone

przy możliwościach przenoszenia lądowania na inne odcinki, jak również wysadzenie desantów powietrznych przez nieprzyjaciela - jest obowiązkiem dowódców wszystkich szczebli.

Manewr pododdziałami z rejonów głównych do zapasowych i odwrotnie stosuje się również w celu uchronienia własnych sił przed zniszczeniem.

Uporczywość i trwałość obrony wybrzeża zapewnia się przez przyjęcie odpowiedniej struktury obrony zapewniającej rozbić sił desantu na morzu i lądzie oraz utrzymanie rejonów i obiektów decydujących o skuteczności obrony, wszechstronne zabezpieczenie działań bojowych oraz stanowczość i ciągłe dowodzenie.

Szczególne znaczenie ma utrzymanie linii brzegowej, ponieważ umożliwia stwarzanie dogodnych warunków do zwalczania desantu na morzu. Wojska utrzymujące linię brzegową będą jednak najwięcej narażone na oddziaływanie ogniowe nieprzyjaciela. Uporczywość nie oznacza przyjmowania ciosów w miejscu, w którym przeciwnik może je zadać najskuteczniej. Dlatego też w obronie wybrzeża nie zawsze będą decydować pierwsze rzuty. W pewnych warunkach bezwzględna walka o utrzymanie linii brzegowej wobec potężnej siły natarcia z morza i powietrza, w tym uderzeń bronią jądrową, może się okazać niecelowa.

Istotny wpływ na wybór rubieży obrony będzie wywierał charakter linii brzegowej oraz w strefie Morza Bałtyckiego warunki klimatyczne. Wysoki i urwisty brzeg sprzyja rozbudowie obrony na linii brzegowej, i odwrotnie, brzeg niski wymaga odsunięcia pierwszej rubieży w głąb.

W zimie, gdy istnieje grupa pokrywa lodowa umożliwiająca lądowanie i natarcie na szerokim froncie po lodzie, obronę należy obowiązkowo oprzeć na linii brzegowej.

Niekiedy więc główny wysiłek obrony może być skupiony w głębi obrony, a drugie rzuty /odwody/ mogą się składać z większości sił. Płytką obroną stwarza nieprzyjacielowi dogodne warunki do wysadzenia desantów powietrznych.

Obronę wybrzeża morskiego organizuje się w zasadzie na kierunkach najdogodniejszych do lądowania desantów nieprzyja-

ciela. Ze względu na to, że zawczasu nie można dokładnie określić miejsca i czasu lądowania desantu morskiego, główny wysiłek wojsk należy skoncentrować na kierunkach najdogodniejszych do desantowania. Na kierunkach tych tworzy się niezbędne zgrupowanie sił i środków oraz rozbudowuje się obronę głęboką. Na mniej dogodnych odcinkach do lądowania organizuje się obronę mniejszymi siłami. Na odcinkach trudno dostępnych można ograniczyć się do organizowania ubezpieczenia /patrolowania/ i rozbudowy zapór przeciwdesantowych.

Możliwość silnego obezwładnienia przez przeciwnika linii brzegowej zmusza obrońcę do rozśrodkowanego rozmieszczenia w głębi lądu sił przeznaczonych do bezpośredniej obrony linii brzegowej i obsadzenia nimi czołowych rejonów obrony w chwili, gdy przeciwnik ze względu na bezpieczeństwo własne nie będzie w stanie użyć broni jądrowej na tym odcinku wybrzeża. Manewr ten powinien być jak najdokładniej skalkulowany, przygotowany i zabezpieczony, bowiem opóźnione zajęcie czołowych rejonów obrony przez siły rozmieszczone w głębi ułatwi przeciwnikowi opanowanie baz lądowania. Przedwczesne zajęcie całości rejonów może je narazić na uderzenia bronią jądrową przeciwnika.

Do czasu zajęcia rejonów obrony na wybrzeżu powinny znajdować się dyżurne środki ogniowe oraz elementy rozpoznania i obserwacji.

2. Warunki przejścia dywizji do obrony wybrzeża oraz jej miejsca, rola i zadania

Za obronę lądowania wybrzeża morskiego PRL odpowiada dowódca Pomorskiego Okręgu Wojskowego, natomiast za obronę rejonów wodnych - dowódca Marynarki Wojennej.

Obronę wybrzeża na opanowanym terytorium nieprzyjaciela zawsze organizuje dowódca Frontu /armii/ nadmorskiego.

W wypadku desantowania z morza i powietrza większych sił nieprzyjaciela siły okręgu wojskowego i marynarki wojennej mogą okazać się niewystarczające dla zapewnienia skutecznej obrony wybrzeża. W takich wypadkach ze zgodą wyższego sztabu do obrony wybrzeża wykorzystuje się jednostki wojsk

operacyjnych czasowo lub stale dyslokowane na obszarze okręgu.

Należy zaznaczyć, że lądowanie morskie¹ desantów nieprzyjaciela nastąpi z reguły w wypadku osiągnięcia przez niego powodzenia na kierunku lądowym, co oznacza, że strefa operacyjna wojsk Frontu /armii/ pokryje się w większości lub w całości z obszarem okręgu nadmorskiego. W takiej sytuacji obronę wybrzeża morskiego będzie organizował dowódca frontu lub armii, któremu będą podporządkowane znajdujące się na wybrzeżu siły i środki okręgu wojskowego.

Dywizja może przejść do obrony wybrzeża w toku operacji zaczepnej lub obronnej armii /frontu/ bądź w ramach obrony przeciwdesantowej organizowanej przez nadmorski okręg wojskowy.

Podczas prowadzenia operacji zaczepnej przez armię /Front/ dywizja może przejść do obrony wybrzeża w celu osłony zagrożonego skrzydła /tyłów/ lub obrony opanowanych baz /portów/ morskich.

W operacji obronnej armii, dywizja może organizować obronę wybrzeża wówczas gdy armia całością sił przechodzi do obrony wybrzeża lub prowadzi obronę na kierunku nadmorskim przy - jednoczesnym zagrożeniu desantowaniem nieprzyjaciela na tyły.

W operacji obronnej armii dywizja może się znajdować w pierwszym lub drugim rzucie /odwodzie/. Będąc w pierwszym rzucie może bronić ważnych rejonów na 2-3 przewidywanych kierunkach lądowania desantu. Będąc w drugim rzucie /odwodzie/ armii będzie głównie wykonywać przeciwuderzenia w celu rozbicia sił desantu w rejonie włamania lub bronić ważnych rejonów. Ponadto dywizja drugiego rzutu /odwołu/ armii może być wykorzystana do likwidacji desantu powietrznego.

W obronie przeciwdesantowej w składzie okręgu wojskowego, dywizja może być w pierwszym rzucie lub stanowić odwód operacyjny dowódcy okręgu wojskowego.

Dywizja będąca w odwodzie dowódcy obrony przeciwdesantowej/a takie użycie dywizji należy uważać za najbardziej prawdopodobne/ wykonuje typowe zadania przewidziane dla drugiego rzutu.

We wszystkich tych wypadkach dywizja będzie organizowała obronę wybrzeża z reguły na szerokim froncie bez styczności z nieprzyjacielem lądującym z morza.

3. Właściwości struktury obrony dywizji

a/ Ugrupowanie bojowe dywizji oraz struktura pasa obrony

Ugrupowanie bojowe zależy od warunków, w jakich dywizja przechodzi do obrony oraz od zamiaru prowadzenia walki obronnej. W skład ugrupowania bojowego dywizji wchodzi te same elementy co w obronie w warunkach normalnych. Niektóre elementy mogą występować w podwójnej ilości /np. 1-2 OPpanc, 1-2 OZap/. Ponadto w obronie wybrzeża organizuje się 1-2 przybrzeżno-morskie oddziały minowania /PMOM/.

Podwójna ilość niektórych elementów ugrupowania bojowego uwarunkowana jest szerszym pasem obrony dywizji, zamykającym 2-3 często oddalone od siebie kierunki lądowania desantu.

Przechodząc do obrony wybrzeża w granicach PRL dywizja będzie ściśle współdziałała z flotyllą obrony wybrzeża /FOW/, a ponadto mogą być jej podporządkowane siły OTK i w niektórych przypadkach - jednostki nadbrzeżne marynarki wojennej: np. baterie artylerii stałej, jednostki inżynierijne, ochrony itp. Podporządkowane siły OTK i marynarki wojennej zwiększą możliwości bojowe dywizji i w sposób istotny wpłyną na przyjęcie ugrupowania bojowego.

Dywizja w obronie wybrzeża ugrupowuje się zwykle w dwa rzuty. Nie wyklucza się ugrupowania jednorzutowego z odwodem. Ugrupowanie w dwa rzuty zapewnia odpowiednią głębokość i warunki do manewru sił na zagrożone kierunki.

Pierwszy rzut dywizji stanowią 1-2 pułki, które organizują obronę ważnych rejonów na odcinkach wybrzeża dogodnych do desantowania. Zadaniem pierwszego rzutu jest niszczenie sił na morzu i niedopuszczenie ich do wylądowania. W wypadku wylądowania desantu i rozwinięcia natarcia w głąb lądu oddziały pierwszego rzutu utrzymują ważne rubieże terenowe, stwarzając warunki do wykonania kontrataku przez drugi rzut /odwód/ dywizji.

Drugi rzut dywizji przeznaczony jest do wykonania kontrataków na nieprzyjaciela, który włamał się w głąb obrony. Bardzo często drugi rzut dywizji wspólnie z odwodami pułków pierwszego rzutu będzie wykonywał kontrataki w momencie lądowania w celu zepchnięcia desantu do morza i uniemożliwienie mu lądowania. W warunkach nie sprzyjających wykonaniu kontrataku, drugi rzut może przejść do obrony rejonów w głębi. Ponadto może być wykorzystany do: osłony rejonów, na które zostały wykonane uderzenia jądrowe, zamiany obozów oddziałów pierwszego rzutu i zwalczania desantów powietrznych. Głównym jednak zadaniem drugiego rzutu będzie wykonywanie kontrataków w celu rozbicia desantu i uniemożliwienie lądowania jego sił. Skład drugiego rzutu może być różny i wynosić 2-3 pułki. Najczęściej w skład drugiego rzutu wchodzić będą dwa pułki, w tym pułk czołgów. Drugi rzut rozmieszcza się w rejonach ześrodkowania /każdy pułk oddzielnie/ w pobliżu dróg w takiej odległości od brzegu, która umożliwia skryte rozmieszczenie, manewr na dowolny kierunek oraz wykonanie kontrataku, zanim nieprzyjaciel zdoła umocnić się na brzegu. Rejony ześrodkowania pułków drugiego rzutu wyznacza się w odległości 15-20 km od przedniego skraju.

Odwód ogólnowojskowy tworzy się przy jednorzutowym ugrupowaniu dywizji. Jest on przeznaczony do wykonania zadań, które wynikną w toku walki. Z reguły będzie wykonywał zadania podobne do tych jakie wykonuje drugi rzut.

W skład odwodu mogą wchodzić siły do pułku włącznie. Pułk będzie stanowił odwód ogólnowojskowy wtedy, kiedy będąc rozmieszczony w 2-3 rejonach nie będzie mógł być użyty w całości do wykonania określonego zadania. W obronie wybrzeża, gdzie dywizja z reguły będzie broniła się na szerokim froncie, takie rozmieszczenie odwodu będzie zjawiskiem częstym.

Oddziały rakiet taktycznych z zasady rozmieszcza się w jednym rejonie w odległości 8-12 km od linii brzegowej. W wypadku organizowania obrony na szerokim froncie dopuszcza się rozmieszczenie baterii oddzielnie na prawdopodobnych kierunkach lądowania desantu. Głównym zadaniem drt jest niszczenie sił desantu na dalekich podejściach oraz w rejonach

przeładowania desantu na środki desantowe /w wypadku desantowania sposobem "okręt-brzeg"/.

Artyleria

Dywizja przechodząc do obrony wybrzeża może otrzymać jako wzmocnienie 1-2 dywizjony z armii oraz w niektórych wypadkach do dwóch samodzielnych dywizjonów z okręgu wojkowego.

Artylerię organiczną dywizji przydziela się pułkom pierwszego rzutu. Z przydzielonej artylerii tworzy się najczęściej dywizyjną grupę artylerii /DGA/.

W okresie walki z desantem na morzu kierowanie ogniem artylerii dywizji w miarę możliwości powinno być scentralizowane.

Do głównych zadań artylerii należy:

- wzbranianie prowadzenia rozpoznania wód przybrzeżnych;

- wzbranianie trałowania zapór przeciwdesantowych;
- zwalczanie okrętów wsparcia ogniowego;
- niszczenie okrętów desantowych na morzu;
- niszczenie i obezwładnianie piechoty i czołgów nieprzyjaciela w czasie lądowania i na brzegu;

- wsparcie kontrataków drugiego rzutu /odvodu/ dywizji i pułków.

Wszystkie te zadania artyleria wykonuje współdziałając z artylerią nadbrzeżną, okrętową i lotnictwem. Rejonów stanowisk ogniowych - wysunięte, główne i zapasowe - wybiera się na kierunkach prawdopodobnego lądowania desantu w odległości 2-3 km od linii brzegowej, główne - w takiej odległości brzegowej aby zapewniały możliwość wsparcia walki na pierwszej pozycji obronnej bez konieczności zmiany SO. Zapasowe SO rozbudowuje się przede wszystkim dla wsparcia kontrataków oraz w celu wzbronienia rozprzestrzeniania się sił desantu w głąb lądu.

Artyleria przeciwlotnicza osłania jeden z głównych elementów ugrupowania bojowego dywizji, np. drt, SD, DGA lub drugi rzut. W sprzyjających warunkach część środków przeciwlotniczych można rozmieścić bezpośrednio na brzegu do zwalczania celów powietrznych oraz okrętów i środków desantowych.

Odwód przeciwpancerny - organizuje się zwykle z organicznego dywizjonu przeciwpancernego. W razie organizacji dwóch OPpanc - do zorganizowania drugiego odwodu można wykorzystać 1-2 kcz z drugiego rzutu dywizji.

Odwody przeciwpancerne rozmieszcza się na kierunkach prawdopodobnego lądowania desantu w gotowości do zajęcia przygotowanych na brzegu stanowisk. Rubieże ogniowe tych odwodów wybiera się na kierunkach dostępnych dla czołgów, z zasady blisko lustra wody, aby można było prowadzić ogień na wprost do celów znajdujących się na morzu i wychodzących na brzeg.

Przybrzeżno-morski oddział minowania /PMOM/ organizuje się z etatowej kompanii przeprawowo-desantowej lub innego pododdziału inżynieryjnego, któremu przydziela się środki pływające /np: kutry, łodzie rybackie itp./. Rozmieszcza się 2-3 km od brzegu na prawdopodobnych kierunkach lądowania desantu. PMOM wykonuje prace związane z minowaniem na morzu w bezpośredniej bliskości brzegu.

Pozostałe elementy ugrupowania dywizji, ich skład oraz wykonywane zadania, są takie same jak w obronie w warunkach normalnych.

x

x

x

Dywizji przechodzącej do obrony wybrzeża wyznacza się pas obrony, którego szerokość nie jest wielkością stałą, lecz zależy od ilości sił i środków własnych, podporządkowanych i współdziałających. Istotny wpływ na szerokość pasa obrony dywizji wywierają warunki terenowe, a głównie dostępność wybrzeża do lądowania i prowadzenia natarcia. Uwzględniając pewną ilość trudno dostępnych odcinków wybrzeża oraz dogodne warunki do skutecznego rażenia nieprzyjaciela bronią jądrową, uderzeniami lotnictwa, marynarki wojennej, jak również ogniem wszystkich rodzajów broni, dywizja może bronić wybrzeża na szerszym froncie niż w warunkach normalnych. Szerokość pasa obrony dywizji może wynosić 40-65 km, a w wypadku podporządkowania jej sił OTK i marynarki wojennej

szerokość ta może wzrosnąć do 90 km /dwa pułki w pierwszym rzucie po 15 km + luka 10 km = 40 km lub trzy pułki po 15 km + dwie luki po 10 = 65 km. W razie podporządkowania BWOP, która może bronić rejonu o szerokości do 15 km to 65 + 15 km + 10 km luka = 90 km/. Luki między pułkami powinny znajdować się na kierunkach trudno dostępnych do lądowania i powinny być osłaniane ogniem artylerii, zaporami przeciwdesantowymi oraz dozorowane. W razie konieczności w lukach organizuje się samodzielne kompanijne punkty oporu.

W pasie obrony dywizji przygotowuje się trzy-cztery pozycje obrony. Pierwszą i drugą pozycję obsadzają pułki pierwszego rzutu, trzecią i niekiedy czwartą pułki drugiego rzutu.

Pułki pierwszego rzutu rozbudowują obronę systemem kompanijnych punktów oporu i batalionowych rejonów obrony, które są podstawą każdej pozycji.

Kompania piechoty może bronić punktu oporu szerokości 1-1,5 km i głębokości do 1 km. Wychodząc z tych możliwości i przyjmując luki między kompanijnymi punktami oporu 1,5-2 km, batalion może bronić rejonu szerokości do 5 km i głębokości do 3 km, co stanowi głębokość pozycji obrony.

Zachowując zasadę rozśrodkowania wszerz, luki między batalionowymi rejonami obrony mogą wynosić 3-5 km i więcej. Luki muszą być osłonięte ogniem artylerii i zaporami przeciwdesantowymi. Ponadto zwykle na kierunkach luk przygotowuje się zapasowe rejonu obrony oraz rubieże do rozwinięcia OPpanc. W lukach między batalionami rozbudowuje się i obsadza samodzielne plutonowe punkty oporu.

Z przedstawionych rozważań wynika, że pułk mając w pierwszym rzucie dwa bataliony piechoty może bronić rejonu szerokości 15 km i więcej /2 x 5 km + luka 3-5 km = 13-15 km/

Przy określaniu głębokości obrony należy uwzględnić potrzeby rozśrodkowania w głąb oraz możliwości wykonania kontrataku zanim nieprzyjaciół umocni się na brzegu. Warunki te mogą być spełnione, jeżeli batalion drugiego rzutu pułku jest rozmieszczony w odległości 3-5 km za rejonami obrony batalionu pierwszego rzutu, co daje głębokość ugrupowania pułku 9-11 km /głębokość batalionów pierwszego rzutu

3 km + 3-5 km odległość + 3 km głębokość drugiej pozycji =
= 9-11 km/.

Drugi rzut dywizji przygotowuje 3 i 4 pozycje o łącznej głębokości 10 km w odległości 5-7 km za obroną pułków pierwszego rzutu, stąd głębokość ugrupowania dywizji może wynosić 25-30 km.

Oprócz pozycji obronnych w pasie obrony dywizji, wybiera się rubieże rozwinięcia do kontrataku oraz rubieże ogniowe dla czołgów. Przeznaczenie tych rubieży jest podobne jak w obronie w warunkach normalnych.

b/ System ognia w obronie wybrzeża

System ognia w obronie wybrzeża powinien być tak zorganizowany, aby umożliwiał zwalczanie nieprzyjaciela na wodzie, w czasie lądowania i w głębi obrony. Zapewnia się to przez tworzenie jednolitego systemu ognia artylerii polowej, artylerii nadbrzeżnej i okrętowej środków przeciwpancernych i broni strzeleckiej w powiązaniu z systemem zagród minowych i zapór na lądzie.

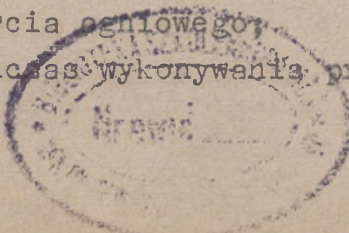
Ogień artylerii nadbrzeżnej, polowej, przeciwpancernej, czołgów strzelających do środków pływających w połączeniu z systemem zagród minowych tworzą pozycję minowo-artyleryjską.

Niszczenie desantu powinno się rozpocząć już w rejonach jego ześrodkowania i załadowania. Kontynuuje się je podczas przechodzenia morzem, na dalekich podejściach. Walkę z desantem w tym okresie prowadzą wojska rakietowe i lotnictwo Frontu /armii/ oraz siły uderzeniowe marynarki wojennej.

System ognia dywizji wchodzi w skład ogólnego systemu ognia przeciwdesantowego, sprowadza się do zgrania uderzeń jądrowych i zwykłych środków rażenia w celu niszczenia desantu na morzu w toku lądowania i po lądowaniu. Gęstość ognia powinna się zwiększać w miarę zbliżania się desantu do brzegu i osiągnąć najwyższy stopień w momencie lądowania.

Podstawą systemu ognia w obronie dywizji jest ogień przeciwkutrowy i przeciwpancerny, który powinien zapewnić:

- zwalczanie okrętów wsparcia ogniowego;
- niszczenie trałowców podczas wykonywania przejść w zagrodach minowych;

- niszczenie środków desantowych i czołgów pływających na morzu;
- zwalczanie czołgów po wylądowaniu;
- osłonę zagród minowych i zapór inżynieryjnych na lądzie.

Obok broni jądrowej główną rolę w zwalczaniu desantu spełniają artyleria, czołgi i środki przeciwpancerne. Przed przednim skrajem tworzy się ciągłą strefę ognia przeciwkultrowego. Na odległość do 8-10 km od brzegu wyznacza się pasy i rubieże ognia zaporowego i ognie ześrodkowane. Na linii brzegowej przygotowuje się ognie zaporowe. Najlepsze rezultaty osiąga się przy scentralizowanym kierowaniu całością artylerii. W zwalczaniu środków pływających istotnego znaczenia nabiera współdziałanie z bateriami artylerii stałej /jeśli znajdują się w pasie obrony dywizji/. Baterie artylerii stałej posiadają doskonale wyposażone centrum kierowania ogniem, z którego można kierować ogniem artylerii dywizji podczas zwalczania środków pływających. Baterie artylerii stałej ze względu na kaliber i zasięg najczęściej będą zwalczały okręty wsparcia ogniowego, które operują w odległości 5-10 Mm od brzegu.

Istotna rola w zwalczaniu środków desantowych oraz czołgów i transporterów pływających przypada czołgom, artylerii strzelającej na wprost i środkom przeciwpancernym.

Ogień na wprost do środków pływających prowadzi się począwszy z odległości 3-4 km od brzegu. Środki przeciwpancerne i czołgi wydzielone do strzelania na wprost zajmują stanowiska ogniowe na wydmach, na kierunkach dogodnych do lądowania. Ponadto na odcinkach dostępnych do lądowania czołgów pływających planuje się zasadzki czołgowe.

Ogień z broni piechoty planuje się na lustro wody i w luki między kompanijnymi punktami oporu. Środki ogniowe piechoty powinny być tak rozmieszczone, aby umożliwiały stworzenie strefy ognia ciągłego przed frontem i na skrzydła.

W obronie wybrzeża, gdzie z reguły będą większe luki szczególnego znaczenia nabiera osłona ich ogniem artylerii, moździerzy i czołgów, a także ogniem piechoty i zaporami inżynieryjnymi.

System ognia w głębi obrony dywizji nie będzie odbiegał od systemu ognia w obronie organizowanej w warunkach zwykłych.

c/ Inżynieryjna rozbudowa pasa obrony dywizji

Zakres prac przy inżynieryjnej rozbudowie obrony dywizji może być różny. Dywizja przechodząca do obrony wybrzeża w granicach PRL może mieć uprzednio przygotowany /całkowicie lub częściowo/ pas obrony, natomiast w ogóle nieprzygotowany na terytorium nieprzyjaciela opanowanym w toku operacji.

Właściwa rozbudowa obrony pod względem inżynieryjnym w warunkach prowadzenia działań z użyciem BMR ma szczególne znaczenie. Zakres prac związanych z rozbudową obrony zdolnej zmniejszyć skutki uderzeń jądrowych jest ogromny i wymaga dużego nakładu sił, a głównie czasu. Ponieważ jednak czasu na rozbudowę inżynieryjną nigdy nie będzie dużo, stąd istotnego znaczenia nabiera skupienie wysiłku na wykonanie prac w pierwszej kolejności najniezbędniejszych. Do takich prac należy zaliczyć wszystkie przedsięwzięcia służące zabezpieczeniu siły żywej, a następnie techniki bojowej. Zakres prac inżynieryjnych w obronie wybrzeża będzie większy niż w warunkach normalnych, a to głównie ze względu na szerszy pas obrony.

Do głównych przedsięwzięć w zakresie inżynieryjnej rozbudowy należy zaliczyć: rozbudowę pozycji pułków pierwszego i drugiego rzutu, głównych i zapasowych stanowisk startowych dla drt i stanowisk ogniowych dla artylerii, rejonów rozmieszczenia i rubieży ogniowych odwodów przeciwpancernych, rubieży ogniowych dla czołgów, systemu zapór, stanowisk dowodzenia oraz rejonów zapasowych i pozornych.

Pozycje obronne pułków pierwszego rzutu rozbudowuje się systemem kompanijnych punktów oporu, które łączy się w batalionowe rejonu obrony. Przedni skraj obrony wybiera się możliwie blisko lustra wody, a na niskim brzegu odsuwa się zwykle w głąb wybrzeża. Jeżeli brzeg jest wysoki w miejscach dogodnych do wysadzenia desantu mogą być budowane tunele /groty/, w których rozmieszcza się środki przeciwpancerne

i karabiny maszynowe. W miarę posiadania czasu w lukach między batalionowymi rejonami obrony przygotowuje się kompanijne punkty oporu /zapasowe/, a między pułkowymi rejonami obrony, batalionowe rejony obrony.

Na pierwszej pozycji i między pierwszą a drugą pozycją rozbudowuje się stanowiska ogniowe wysunięte, główne i zapasowe dla artylerii oraz na kierunkach dogodnych do lądowania desantu przygotowuje się rubieże rozwinięcia dla OPpanc. Pierwszą rubież rozwinięcia przygotowuje się zwykle na linii brzegowej.

Prace związane z inżynieryjną rozbudową obrony prowadzi się jednocześnie na całej głębokości z uwzględnieniem gotowości wojsk do odparcia desantu i obrony przed bronią masowego rażenia.

Bardzo istotne znaczenie w obronie wybrzeża ma rozbudowa systemu zapór inżynieryjnych. System ten w obronie wybrzeża obejmuje:

- zagrody ustawiane w morzu od izobaty 5 m;
- inżynieryjne zapory przeciwdesantowe - ustawiane w strefie wód przybrzeżnych i na plaży;
- zapory "lądowe" ustawiane na całej głębokości obrony dywizji;
- zapory przeciw desantom powietrznym ustawiane w najbardziej prawdopodobnych rejonach wysadzenia desantu.

Mimo, że każda z tych grup zapór ma swoje odrębne cechy, które wynikają z odrębności celów, jakie są stawiane przed nimi powinny w całości, wspólnie ze środkami ogniowymi utrudnić bądź też uniemożliwić nieprzyjacielowi wysadzenie desantu oraz jego działanie na lądzie.

Zagrody minowe ustawia flotylla obrony wybrzeża. Inżynieryjne zapory przeciwdesantowe i w głębi obrony wykonują wojska inżynieryjne dywizji w całości lub przy współudziale sił inżynieryjnych marynarki wojennej.

Zapory inżynieryjne w głębi obrony ustawia się według zasad obowiązujących w obronie w warunkach normalnych.

Jednym z zadań inżynieryjnego przygotowania terenu do obrony jest przygotowanie dróg. Drogi manewru i ewakuacji w obronie wybrzeża - ze względu na zwiększone odległości

i konieczność manewru sił nie tylko do frontu, ale również wzdłuż frontu - mają istotne znaczenie. Z reguły wykorzystuje się istniejącą sieć dróg. W niektórych przypadkach znajdzie konieczność wytyczenia dróg na przełaj, głównie dla manewru odwodu przeciwpancernego i oddziału zaporowego.

4. Rola i zadania flotylli obrony wybrzeża /FOW/ w obronie wybrzeża morskiego

Siły marynarki wojennej w zależności od sposobu ich wykorzystania zostały podzielone na operacyjne /uderzeniowe/ i obronne. Siły operacyjne zorganizowane w samodzielne zespoły taktyczne przeznaczone są do wykonania zadań zaczepno-obronnych w oddaleniu od własnych wód terytorialnych. Siły obronne zorganizowane są we flotylle obrony wybrzeża /FOW/, w których skład mogą wchodzić:

1. Jednostki okrętowe:

- dywizjon trałowców bazowych /12 trałowców/;
- dywizjon kutrów trałowych /12 kutrów/;
- dywizjon ścigaczy okrętów podwodnych /12 okrętów/;
- dywizjon dozorców /12 dozorców/.

2. Jednostki nadbrzeżne:

- baterie artylerii stałej /7-8 baterii/;
- 1-2 dywizjony artylerii przeciwlotniczej;
- batalion saperów;
- kompania obrony przeciwchemicznej;
- pododdziały wartownicze;
- pododdziały transportowe.

Poszczególne flotylle obrony wybrzeża przydziela się strefy odpowiedzialności, szerokości kilkudziesięciu mil morskich. Wybrzeże PRL podzielone jest na dwie strefy odpowiedzialności.

W razie próby wysadzenia desantu przez nieprzyjaciela do walki z nim w ramach operacji przeciwdesantowej włączane są siły marynarki wojennej zarówno obronne jak i uderzeniowe. Zwalczanie desantu przez marynarkę wojenną można podzielić na trzy etapy:

- pierwszy - w okresie przygotowywania przez nieprzyjaciela operacji desantowej;
- drugi - w czasie przechodzenia desantu morzem;
- trzeci - w toku walk obronnych w rejonie własnego wybrzeża.

W pierwszym i drugim etapie ze strony marynarki wojennej będą działać przede wszystkim okręty podwodne, okręty nawodne oraz lotnictwo morskie dalekiego zasięgu /we współdziałaniu z lotnictwem operacyjnym i wojskami rakietowymi /frontu lub armii/.

Do podstawowych zadań wykonywanych w tych etapach przez marynarkę wojenną można zaliczyć:

- ustalenie oznak przygotowań nieprzyjaciela do przeprowadzenia operacji desantowych;
- zwalczanie desantu w rejonach załadowania;
- zwalczanie desantu w czasie przechodzenia morzem oraz rozpoznanie kierunku ruchu desantu.

O wykonywaniu tych zadań dowódca dywizji może się dowiedzieć z informacji uzyskanych ze sztabu sił morskich /głównie przez przedstawiciela FOW/.

Do zwalczania desantu w strefie przybrzeżnej mogą być wykorzystane wszystkie rodzaje sił i uzbrojenia marynarki wojennej. W tym etapie do walki włączają się środki wojsk lądowych /lotnictwo myśliwsko-bombowe, oddziały rakiet i artylerii/.

Wspólne działanie sił morskich /FOW/ i wojsk lądowych broniących wybrzeża rozpoczyna się w zasadzie z chwilą wejścia sił desantu w zasięg ognia podstawowej masy artylerii dyslokowanej na wybrzeżu.

W strefie przybrzeżnej siły FOW będą wykonywały następujące zadania:

- dezorganizowanie szyków bojowych zespołów desantowych podczas podchodzenia do wybrzeża oraz rozwijania ich do lądowania;
- ograniczenie manewru na morzu oraz minowanie dogodnych tras podejścia desantu do wybrzeża;
- wzbranianie trałowania zagród minowych i zapór przeciwdesantowych;

- 1 - izolowanie kolejnych rzutów desantu od rejonu lądowania;

- zwalczanie od strony morza lądujących sił desantu.

Siły i środki flotylii obrony wybrzeża takie, jak: baterie artylerii stałej, pododdziały inżynieryjne, załogi baz i portów, pododdziały wartownicze oraz jednostki pływające znajdujące się na skutek awarii w portach mogą wejść w skład pierwszego rzutu wojsk lądowych na zasadzie podporządkowania lub z nim współdziałać.

Załogi baz i portów wojennych po odpowiednim wzmocnieniu wojskami lądowymi mogą stanowić oddzielny element ugrupowania bojowego pierwszego rzutu.

III. ORGANIZACJA OBRONY

Metoda i kolejność pracy dowódcy i sztabu dywizji w zakresie organizacji obrony będą podobne jak w obronie w warunkach normalnych. W treści natomiast wystąpią pewne specyficzne cechy, szczególnie w podjęciu decyzji, organizacji współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych.

1. Powzięcie decyzji i postawienie zadań bojowych

W ocenie położenia rozpatruje się problemy dotyczące:

- oceny odcinków dogodnych do lądowania desantu morskiego oraz określenie rejonów, których utrzymanie decydowało będzie o trwałości obrony;
- możliwość lądowania desantu na poszczególnych odcinkach wybrzeża;
- oceny nieprzyjaciela nacierającego na kierunku lądowym i ewentualnego czasu połączenia z desantem morskim;
- możliwości taktycznych desantów śmigłowcowych i spadochronowych /rejon, kierunki działań itp./;
- zadań wykonywanych przez marynarkę wojenną a głównie flotyllę obrony wybrzeża, ich wpływ na prowadzenie walki obronnej przez dywizję;
- możliwości wykorzystania podporządkowanych i współdziałających sił marynarki wojennej i OTK / o ile obronę organizuje się w granicach PRL/.

Po ocenie położenia dowódca dywizji z reguły będzie prowadził rekonesans.

Rekonesans w obronie wybrzeża ma istotne znaczenie, wpływa on w sposób zasadniczy na ostateczne sprecyzowanie decyzji.

Metoda i treść pracy dowódcy dywizji podczas rekonesansu będą zależały od czasu jakim dysponuje dowódca na wypracowanie decyzji.

Dowódca dywizji przeprowadza rekonesans z kilku punktów na wybrzeżu i w głębi obrony. W razie ograniczonego czasu rekonesans w głębi obrony może prowadzić zastępca do spraw liniowych lub szef sztabu a wyznaczoną grupą oficerów.

Do przeprowadzenia rekonesansu można wykorzystać śmigłowce.

W skład grupy rekonesansowej - oprócz oficerów sztabu dywizji i dowódców oddziałów - powinni brać udział dowódcy podporządkowanych i współdziałających oddziałów OTK oraz przedstawiciel flotylli obrony wybrzeża.

Podczas rekonesansu dowódca dywizji między innymi powinien ustalić:

- możliwość wysadzenia desantu morskiego na różnych odcinkach wybrzeża oraz ocenić siły mogące na nich lądować;
- możliwe kierunki działania nieprzyjaciela po wylądowaniu;
- przebieg pozycji obronnych, a w nich rozmieszczenie batalionowych rejonów obrony oraz rejonów zapasowych;
- sposób rozbudowy zagród minowych /uzgadnia z przedstawicielem flotylli obrony wybrzeża/ oraz zapór przeciwdesantowych i na lądzie;
- system ognia - wzajemne wsparcie ogniowe wojsk dywizji i okrętów FOW oraz organizację ognia przeciwkutrowego i przeciwpancernego;
- rejony stanowisk startowych drt /główne i zapasowe/;
- rejony stanowisk głównych i zapasowych artylerii;
- sposób osłony luk i skrzydeł;
- rejony rozmieszczenia drugiego rzutu i odwodów specjalnych;
- kierunki kontrataku drugiego rzutu /odvodu/, rubieże rozwinięcia i sposób ich przygotowania.

Po przeprowadzeniu rekonesansu i ostatecznym sprecyzowaniu decyzji dowódca dywizji postawi podległym oddziałom zadania. Zasadniczym sposobem przekazania zadań bojowych będzie ustny rozkaz bojowy.

2. Organizacja współdziałania

Celem organizacji współdziałania w obronie wybrzeża jest skuteczne rażenie desantu w czasie przechodzenia morzem, podczas lądowania i po wylądowaniu. Współdziałanie w obronie wybrzeża zawsze organizuje się na korzyść wojsk lądowych, na całą głębokość obrony, według kierunków spodziewanego wysadzenia desantu i zadań.

Organizując współdziałanie według zadań dowódca dywizji formułuje stojące przed dywizją zadania oraz uzgadnia działania elementów ugrupowania bojowego dywizji i flotylli obrony wybrzeża /sił operujących w pasie wód przybrzeżnych/ co do czasu, miejsca i sposobu ich prowadzenia.

Do głównych zadań, według których organizuje się współdziałanie w obronie dywizji należy:

- niszczenie desantu w czasie przechodzenia morzem;
- niszczenie desantu podczas lądowania i walka o utrzymanie linii brzegowej;
- zwalczanie sił desantu w rejonach włamania.

Szczególną uwagę dowódca dywizji powinien zwracać na uzgodnienie działań wojsk dywizji i flotylli obrony wybrzeża w celu zniszczenia desantu na morzu.

Organizując współdziałanie według kierunków dowódca dywizji uzgadnia współdziałanie wszystkich elementów ugrupowania i sił współdziałających na każdym prawdopodobnym kierunku lądowania desantu w świetle wykonywanych zadań obronnych.

Organizując współdziałanie w celu niszczenia desantu w czasie przechodzenia morzem dowódca dywizji podaje obiekty porażen jądrowych, lotniczych oraz informuje o zadaniach wykonywanych przez okręty FOW, uzgadnia ogień artylerii z działaniem okrętów i artylerii nadbrzeżnej. Szczególną uwagę dowódca dywizji powinien zwrócić na podział stref rażenia i obiektów do prowadzenia ognia przez dywizjon rakiet taktycznych, artylerię okrętową, nadbrzeżną i artylerię dywizji.

Ponadto dowódca dywizji określa sposób działania oddziałów na wypadek uderzeń jądrowych wykonanych przez nieprzyjaciela.

Jeżeli w tym okresie nie udaremni się lądowania desantu, to kolejnym zadaniem, które stanie przed dywizją będzie walka z desantem w czasie lądowania oraz o utrzymanie linii brzegowej.

Organizując współdziałanie w celu wykonania tego zadania dowódca dywizji powinien ustalić:

- sposób wysunięcia i działania odwodu przeciwpancer-
nego;
- środki i sposób zwalczania trałowców i okrętów de-
santowych;
- sposób działania oddziałów dywizji w czasie ogniowego
przygotowania lądowania desantu nieprzyjaciela;
- czas i sposób zajęcia głównych rejonów obrony na wy-
brzeżu przez oddziały pierwszego rzutu;
- odcinki minowania manewrowego przez przybrzeżno-
morski oddział minowania na wodzie i plaży oraz sposób osło-
ny zapór przeciwdesantowych;
- siły i środki oraz sposób zwalczania desantu śmigłow-
cowego na wybrzeżu i spadochronowego w głębi obrony;
- siły i środki oraz sposób zamknięcia wyłomów jakie
mogą powstać wskutek użycia broni jądrowej przez nieprzyja-
ciela.

Dowódca dywizji ustalając działania bojowe oddziałów
w celu zniszczenia sił desantu w rejonie włamania podaje:

- planowane rejony uderzeń jądrowych i lotniczych w
głębi obrony /w rejonach ewentualnych włamań/;
- rejony, które należy utrzymać oddziałami pierwszego
rzutu;
- sposób rażenia nieprzyjaciela ogniem artylerii /od-
cinki ześrodkowania i ognie zaporowe/;
- kierunki kontrataków drugiego rzutu i sposób ich za-
bezpieczenia;
- sposób przeprowadzenia manewru sił oddziałów pierwsze-
go rzutu z kierunków biernych na kierunki zagrożone;
- sposób odcięcia odwodów nieprzyjaciela na morzu /okreś-
la rolę artylerii i okrętów FOW w tym zakresie/;
- rubieże rozwinięcia dla odwodu przeciwpancernego oraz
minowania dla oddziału zaporowego w głębi obrony.

Po zakończeniu organizacji współdziałania dowódca dy-
wizji podaje podstawowe sygnały np.:

- sygnały rozpoznawcze własnych okrętów;
- sygnały wskazywania celów;
- sygnały wywołania ognia artylerii okrętowej na brzeg;
- sygnały przerywania i przenoszenia ognia;

- sygnały wyjścia do kontrataków itp.

Dowódca dywizji organizuje współdziałanie w zasadzie w terenie. W niektórych wypadkach /np. brak czasu/ może organizować współdziałanie. W sztabie, wykorzystując mapy, stoły plastyczne, piaskownice.

3. Organizacja zabezpieczenia działań bojowych

Organizując bojowe zabezpieczenie działań w obronie wybrzeża powinno uwzględniać się istnienie dużej przestrzeni wodnej przed przednim skrajem obrony oraz stosunkowo szeroki pas obrony dywizji.

W obronie wybrzeża bojowe zabezpieczenie działań obejmuje podobne przedsięwzięcia jak w obronie w warunkach normalnych. Niektóre z przedsięwzięć mają szczególne znaczenie, a ich organizacja jest specyficzną właśnie w obronie wybrzeża. Do takich przedsięwzięć należy przed wszystkim zaliczyć rozpoznanie i zabezpieczenie inżynieryjne.

Rozpoznanie

Rozpoznanie w obronie wybrzeża prowadzi się w ścisłym współdziałaniu z rozpoznaniem powietrznym i morskim przy stałej wzajemnej wymianie wiadomości. Główny wysiłek rozpoznania w obronie wybrzeża powinien być skupiony na ustaleniu rejonów załadowania desantu, rozpoznaniu jego ugrupowania podczas przechodzenia morzem oraz określeniu kierunków i odcinków lądowania jego sił głównych. Otrzymanie w porę niezbędnych danych o ruchach desantu, jego składzie i ugrupowaniu oraz ewentualnych kierunkach lądowania jest jednym z głównych warunków pomyślnego wykonania zadania przez dywizję.

Siły rozpoznania marynarki wojennej i lotnictwa powinny na korzyść DZ:

- ustalić oznaki przygotowania nieprzyjaciela do prowadzenia morskiej operacji desantowej;
- wykryć okręty uzbrojone w środki napadu jądrowego;
- określić siły, skład i kierunki przejścia desantu morskiego;

- ustalić szyki bojowe i manewr nieprzyjaciela podczas podchodzenia do wybrzeża morskiego.

Zadania te marynarka wojenna wykonuje siłami rozpoznania powietrznego, okrętami, środkami radioelektronicznymi oraz posterunkami brzegowymi obserwacji wzrokowej i technicznej /POWiT/. Dane z rozpoznania morskiego sztab dywizji będzie otrzymywać przez przedstawiciela FOW.

Główny wysiłek rozpoznania dywizji ześrodkowuje się na odcinkach wybrzeża najdogodniejszych do lądowania desantu morskiego i powietrznego.

System rozpoznania dywizji opiera się głównie na obserwacji z punktów obserwacyjnych /PO/ ruchomych punktów obserwacyjnych /RPO/, posterunków obserwacji wizualno-technicznej WOP oraz na danych z POWiT marynarki wojennej.

System obserwacji dywizji organizuje się w ścisłym powiązaniu z systemem obserwacji radiolokacyjnej marynarki wojennej wykrywającej cele na odległość około 50-90 km.

Posterunki obserwacyjne zależnie od stopnia widoczności oraz wysokości ich rozmieszczenia nad poziomem morza mogą prowadzić obserwację na głębokość od 8 do 25 km. DZ zależnie od szerokości pasa obrony może zorganizować 5-6 posterunków obserwacyjnych. Każdy pułk natomiast organizuje 3-4, a batalion-2-3 posterunki obserwacyjne. Posterunki te należy tak rozmieszczać w terenie, aby zapewniały obserwację strefy przybrzeżnej morza oraz lądu na głównym kierunku zgrupowania pierwszego rzutu dywizji.

Rozpoznanie z brzegu uzupełnia się rozpoznaniem ze śmigłowców, wykorzystując do tego prowadzenia śmigłowce dywizji.

Rozpoznanie prowadzi również kompania radioelektroniczna, którą rozmieszcza się wzdłuż wybrzeża na kierunkach prawdopodobnego lądowania desantu. Zasięg rozpoznania radioelektronicznego znacznie się zwiększa i może dochodzić do 60 km .

Do rozpoznania ewentualnego desantu powietrznego należy posiadać silny odwód sił i środków rozpoznania, z których w razie potrzeby tworzy się PR i SPR.

Na trudno dostępnych odcinkach do lądowania desantu organizuje się ruchome posterunki obserwacyjne /RPO/, SPR i BPR.

Po wylądowaniu desantu rozpoznanie powinno ustalić:

- skład pierwszego rzutu nieprzyjaciela;
- ugrupowanie oraz numerację jego oddziałów;
- możliwości narastania sił desantu na wybrzeżu;
- rejony wylądowania sprzętu ciężkiego;
- rejony stanowisk ogniowych artylerii itp.

Dowódca dywizji organizując rozpoznanie powinien określić jego zadania w czasie przechodzenia morzem, podczas lądowania i po wylądowaniu desantu. W wytycznych dla dowódców pułków powinien określić, jakie elementy rozpoznania organizować, gdzie skupić jego główny wysiłek oraz sposób współdziałania z POWiT marynarki wojennej rozmieszczonymi w rejonie obrony pułku.

Szefowi wydziału rozpoznawczego dywizji określa się sposoby organizacji i skupienia głównego wysiłku rozpoznania.

Zabezpieczenie inżynieryjne

Celem inżynieryjnego zabezpieczenia działań obronnych na wybrzeżu jest stworzenie jak najdogodniejszych warunków prowadzenia walki i manewru - przy jednoczesnym dążeniu do zapewnienia ochrony własnych wojsk i techniki bojowej przed skutkami rażenia bronią jądrową.

Inżynieryjne zabezpieczenie obrony wybrzeża polega na:

- fortyfikacyjnej rozbudowie terenu na wybrzeżu;
- rozbudowie systemu zapór przeciwdesantowych;
- zapewnieniu manewrowości wojsk na wybrzeżu poprzez przygotowanie sieci dróg i mostów;
- realizacji przedsięwzięć inżynieryjnych w zakresie maskowania.

Zadania te mogą być wykonywane w okresie poprzedzającym wojnę, jak również po jej wybuchu. W warunkach przejścia dywizji do obrony wybrzeża na terytorium nieprzyjaciela będą realizowane z chwilą przejścia dywizji do obrony.

Podczas lądowania desantu i jego działania na lądzie zadania inżynieryjnego zabezpieczenia będą polegały na:

- odtworzeniu zapór zniszczonych przez nieprzyjaciela;
- stosowaniu manewru zaporami na wodzie i lądzie;
- zabezpieczeniu manewru drugiego rzutu /odvodu ogólnowojskowego/ w celu wykonania kontrataku;
- odtworzeniu naruszonego systemu inżynieryjnej rozbudowy obrony po wykonaniu kontrataku.

Wykonanie zadań związanych z inżynieryjnym zabezpieczeniem możliwe będzie tylko w wyniku połączonego wysiłku wszystkich rodzajów wojsk zaangażowanych w obronie wybrzeża.

Wojska inżynieryjne będą wykonywały najbardziej skomplikowane zadania wymagające specjalnego przygotowania oraz użycia specjalistycznego sprzętu i techniki inżynieryjnej.

Dowódca dywizji podejmując decyzję określa zakres niezbędnych prac inżynieryjnych i sposób użycia wojsk inżynieryjnych.

W wytycznych do zabezpieczenia inżynieryjnego w obronie wybrzeża dowódca dywizji podaje:

- zakres i sposób urządzenia pozycji /główne i zapasowe rejony obrony/;
- sposób rozbudowy głównych i zapasowych stanowisk ogniowych dla artylerii i stanowisk startowych dla drt;
- kolejność i sposób rozbudowy zapór przeciwdesantowych oraz zapór w głębi obrony;
- sposób przygotowania i wykorzystania dróg manewru;
- sposób i kolejność rozbudowy rubieży rozwinięcia dla odvodu przeciwpancerne;
- zakres prac związanych z przygotowaniem rubieży rozwinięcia drugiego rzutu dla wykonania kontrataku;
- sposób i kolejność minowania manewrowego na morzu i lądzie;
- sposób rozbudowy punktów dowodzenia.

W wytycznych dowódca dywizji powinien określić kolejność i zakres wykonywanych prac oraz czas ich zakończenia.

4. Dowodzenie

W obronie wybrzeża zwiększone odległości między elementami ugrupowania bojowego dywizji, przyjęcie w podporządkowanie sił OTK, a niekiedy również pododdziałów nadbrzeżnych marynarki wojennej - w istotny sposób wpłyną na trwałość i ciągłość dowodzenia.

W celu zapewnienia ciągłości dowodzenia w obronie wybrzeża morskiego przez dywizję organizuje się zwykle następujące punkty dowodzenia:

- stanowisko dowodzenia /SD/ rozmieszczone w odległości 8-12 km od linii brzegowej;
- zapasowe stanowisko dowodzenia /ZSD/ rozmieszczone 5-7 km od zasadniczego SD;
- pomocnicze stanowisko dowodzenia /PSD/ organizowane w zależności od potrzeb dla zapewnienia ciągłości dowodzenia lub dowodzenia na wydzielonym kierunku;
- tyłowe stanowisko dowodzenia /TSD/ rozmieszczone w rejonie dywizyjnego punktu zaopatrywania.

W okresie walki o linię brzegową, jak również w czasie wykonywania kontrataków dowódca dywizji wraz z grupą operacyjną może dowodzić z czasowo organizowanego wysuniętego stanowiska dowodzenia /WSD/.

Dowodzenie realizuje się za pomocą odpowiednio zorganizowanego systemu łączności, który powinien zapewnić łączność dowodzenia, współdziałania, tyłów, ostrzegania i alarmowania.

Łączność przy wykorzystaniu etatowych środków łączności w zasadzie zapewnia się w podobny sposób jak w działaniach obronnych prowadzonych przez dywizję zmechanizowaną w warunkach normalnych.

Odrębnym natomiast problemem będzie organizacja łączności z flotyllą obrony wybrzeża, z jej elementami systemu obserwacji i łączności oraz z artylerią nadbrzeżną. Łączność sztabu dywizji z flotyllą obrony wybrzeża /FOW/ z reguły utrzymywana będzie przez przedstawiciela FOW, który ze środkami łączności znajdzie się w sztabie dywizji.

Za pośrednictwem tegoż przedstawiciela utrzymuje się również łączność z posterunkami obserwacji wzrokowej i technicznej. Ponadto radiostacja przedstawiciela FOW może zostać włączona do sieci radiowej organizowanej przez sztab FOW dla dowodzenia okrętami, które mogą wykonywać zadania na korzyść dywizji.

Dla zapewnienia scentralizowanego kierowania ogniem artylerii dywizji, artylerii nadbrzeżnej i okrętów organizuje się punkt scentralizowanego kierowania ogniem /PSKO/ na bazie jednej z baterii artylerii stałej. Na punkt ten wydziela się części sił i środków sztabu artylerii dywizji.

Łączność radiową z dowódcą bazy morskiej, jeżeli taka znajduje się w pasie obrony dywizji zapewnia się na oddzielnym kierunku radiowym lub za pomocą środków łączności przewodowej.

IV. PROWADZENIE OBRONY

1. Walka z desantem nieprzyjaciela na morzu oraz desantem powietrznym w głębi obrony

Dane o ruchach desantu dowódca dywizji otrzymuje od przełożonego i bezpośrednio z rozpoznania powietrznego oraz morskiego przez przedstawiciela FOW.

W miarę zbliżania się desantu do aktywnego rozpoznania włączają się środki rozpoznawcze FOW /artyleryjskie - baterii artylerii stałej i system posterunków obserwacji wzrokowej i technicznej/ ponadto posterunki obserwacji technicznej WOP i środki rozpoznania radioelektronicznego dywizji.

W miarę wykrywania kierunków ruchu na morzu i składu głównych sił desantu, dowódca dywizji powinien wzmocnić najbardziej zagrożone kierunki przez ustawienie dodatkowych zapór przeciwdesantowych oraz przewidzieć manewr odwodu przeciwpancerne i oddziały zaporowego.

Najefektywniej można niszczyć desant w chwili przechodzenia z szyku marszowego w szyk do lądowania. Wtedy następuje największe zagęszczenie jego środków desantowych, a tym samym istnieją najlepsze warunki do wykonania uderzeń bronią jądrową, lotnictwem i okrętów marynarki wojennej. Ponieważ rejony rozwinięcia desantu do lądowania zwykle oddalone są od linii brzegu około 20-30 Mm walkę z desantem w tych rejonach może podjąć dywizjon rakiet taktycznych /R-70/. Najcelowiej jest wykonać uderzenia jądrowe na pierwszy rzut desantu. Jego obezwładnienie może zahamować lub nawet udaremnić lądowanie desantu morskiego.

Walkę środkami konwencjonalnymi w celu odparcia desantu dywizja rozpoczyna zwykle od uderzeń ogniowych na trałowce w czasie trałowania przejść w zagrodach minowych i zaporach przeciwdesantowych. Część artylerii dywizji /głównie większe kalibry/ oraz artyleria nadbrzeżna i okrętowa prowadzi walkę z okrętami wsparcia ogniowego, które wykonują ogniowe przygotowanie lądowania desantu i osłaniają trałowce.

Z chwilą wejścia okrętów desantowych w zasięg artylerii dywizji dowódca dywizji powinien główny wysiłek ogniowy

skupić na ich niszczeniu. Artyleria dywizji ze stanowisk wysuniętych w pobliżu wybrzeża prowadzi scentralizowany ogień głównie na okręty desantowe. W tym okresie okręty nawodne i baterie artylerii stałej FOW, oprócz prowadzenia walki z okrętami wsparcia ogniowego - powinny aktywnie zwalczać okręty desantowe. Walkę z trałowcami podejmuje artyleria przeciwpancerna i czołgi z wysuniętych na brzeg stanowisk - ogniem na wprost.

Nieduże rozpoznawcze i dywersyjne desanty nieprzyjaciela celowo jest dopuścić do wybrzeża i zniszczyć je na wodzie lub brzegu specjalnie wydzielonymi siłami nie ujawniając systemu ognia.

W czasie poprzedzającym lądowanie desantu morskiego nieprzyjaciół może wysadzić desant powietrzny /spadochronowy/ w sile od brygady do dywizji powietrzno-desantowej.

Należy się liczyć z tym, że najczęściej w rejonie obrony dywizji nieprzyjaciół będzie desantował siły do brygady powietrznodesantowej z zadaniem uniemożliwienia dopływu świeżych sił w rejon desantowania z morza, uderzenia na siły broniące wybrzeża, lub w celu opanowania i utrzymania ważnych obiektów /rubieży/ na kierunkach działania desantu morskiego.

Desant powietrzny może lądować na kilkanaście lub kilka godzin przed lądowaniem desantu morskiego. Nie można wykluczyć równoczesnego lądowania obu desantów.

W wypadku wylądowania desantu powietrznego w sile do BPD na kilkanaście godzin przed lądowaniem desantu morskiego, dowódca dywizji powinien wydzielić część lub całość sił drugiego rzutu w celu rozbicia desantu powietrznego jeszcze do czasu lądowania desantu morskiego. Jeżeli natomiast desant powietrzny zostanie wysadzony równocześnie z desantem morskim lub tylko nieco wcześniej, dowódca dywizji powinien wydzielić tylko część sił drugiego rzutu do jego lokalizacji, a główne siły drugiego rzutu zachować do walki z desantem morskim.

W wypadku, gdy w rejonie obrony dywizji lub w jej bezpośredniej bliskości wyląduje desant w sile do DPD /nie należy całkowicie wykluczać takiej możliwości/ dywizja nie

będzie posiadała dostatecznych sił do jego rozbicia. W takich sytuacjach walkę z desantem powietrznym prowadzić będzie Front /armia/ lub okręg wojskowy /jeżeli organizuje obronę przeciwdesantową na obszarze PRL/.

Dowódca dywizji natomiast powinien wydzielić niezbędnie konieczną ilość sił do lokalizacji desantu lub osłony własnego ugrupowania.

2. Walka z desantem morskim podczas lądowania

Wysadzenie desantu morskiego z reguły poprzedzone będzie ogniowym przygotowaniem, przy czym w warunkach prowadzenia działań z użyciem broni jądrowej - uderzeniami BMR. Najintensywniejsze ogniowe przygotowanie będzie miało miejsce na 1-3 godziny przed lądowaniem desantu.

W celu zmniejszenia strat od uderzeń ogniowych nieprzyjaciela poszczególne elementy ugrupowania powinny przebywać w rejonach zapasowych. Szczególnie narażone na ogień będą pododdziały pierwszego rzutu. W czasie ogniowego przygotowania lądowania na wybrzeżu powinny się znajdować tylko środki przeciwpancerne, część czołgów wydzielonych do prowadzenia ognia na wprost i pododdziały dyżurne.

Dowódca dywizji z punktu obserwacyjnego znajdującego się w pobliżu wybrzeża - obserwując natężenie ognia i rejony uderzeń jądrowych, jak również ruch okrętów na morzu może określić rzeczywiste i demonstracyjne rejony lądowania desantu. Na główny kierunek lądowania skierowuje odwody specjalne. Wyłomy powstałe w ugrupowaniu bojowym pułków pierwszego rzutu zamyka się odwodem przeciwpancernym, a w razie konieczności /gdy pułk nie może zamknąć wyłomu/ wydziela się część sił z drugiego rzutu /odwołu/ dywizji.

W miarę zbliżania się do brzegu desantu do walki z nim wchodzi kolejno wszystkie środki ogniowe pułków pierwszego rzutu. Czołgi pływające i okręty desantowe zwalczą się wszystkimi środkami przeciwpancernymi i czołgami rozmieszczonymi na linii brzegowej. Artyleria wykonuje ognie zaporowe na czołgi i okręty desantowe podchodzące do plaży. Piechota prowadzi ogień do siły żywej znajdującej się na środkach desantowych.

Część artylerii /głównie większe kalibry/, artyleria nadbrzeżna współdziałając z lotnictwem i okrętami marynarki wojennej, wykonują uderzenia na kolejne rzuty desantu odcinając je od brzegu.

W czasie podchodzenia do lądowania rzutu szturmowego desantu morskiego nieprzyjaciół może wysadzić desant na śmigłowcach. Desant śmigłowcowy może wylądować bezpośrednio na plaży /lub w jej pobliżu/ w celu opanowania punktów lądowania, jak również w głębi obrony pułku w celu uniemożliwienia doniosła świeżych sił na brzeg. Walkę z desantami śmigłowcowymi pułki pierwszego rzutu muszą prowadzić z reguły własnymi siłami. Może zaistnieć taka sytuacja, że pułk pierwszego rzutu, w którego rejonie wylądował desant śmigłowcowy nie będzie posiadał dostatecznych sił do jego likwidacji. W takim wypadku dowódca pułku powinien dążyć do blokowania desantu śmigłowcowego, zniszczenie zaś pozostawić do chwili odparcia desantu morskiego.

Desant morski napotkawszy zdecydowane przeciwdziałanie może przesunąć lądowanie na inny odcinek. W związku z tym będzie istniała konieczność szybkiego przerzucenia wojsk z głębi i z odcinków nieatakowanych na odcinki zagrożone. W takich warunkach najbardziej celowy jest manewr pododdziałów czołgów, artylerii przeciwpancernej oraz oddziału zaporowego.

3. Zwalczanie desantu morskiego w rejonie włamania

Wylądowanie desantu morskiego nieprzyjaciela i włamanie się w głąb obrony jest zawsze możliwe - szczególnie na kierunkach wykonanych uderzeń jądrowych oraz wysadzonych desantów powietrznych.

Nieprzyjaciół po wylądowaniu będzie dążył do połączenia zdobytych punktów na wybrzeżu w ogólny przyczółek.

Dlatego też oddziały i pododdziały pierwszego rzutu powinny uporczywie bronić swych pozycji i nie dopuszczać do umocnienia się nieprzyjaciela na brzegu oraz rozprzestrzeniania się jego sił w głąb i w kierunku skrzydeł. Dowódcy pułków pierwszego rzutu powinni śmiało uderzeniami drugich rzutów rozbić desant w chwili lądowania. W wypadku włamania się

nieprzyjaciela w rejony obrony pułków pierwszego rzutu istotne znaczenie ma uporczywa obrona pododdziałów, które znalazły się na tyłach nieprzyjaciela. Dzięki utrzymaniu rejonów na tyłach kanalizuje się bowiem ruch nieprzyjaciela w głąb obrony i nie pozwala na rozprzestrzenianie w stronę skrzydeł, a tym samym stwarza dogodne warunki do wykonania kontrataków drugimi rzutami /odwodami/ pułków i dywizji.

Kontrataki są podstawą współczesnej obrony wybrzeża. Śmiałe i zdecydowane kontrataki wykonane nawet niedużymi siłami w początkowej fazie lądowania desantu mogą skutecznie zahamować lub nawet udaremnić lądowanie desantu na określonym odcinku.

Pułki pierwszego rzutu powinny wykonywać kontrataki swymi drugimi rzutami w chwili zarysowania się głównego kierunku lądowania, jednak z takim wyliczeniem aby uniemożliwić nieprzyjacielowi umocnienie się na brzegu.

Kontrataki wykonywane siłami pułków pierwszego rzutu wspiera się ogniem artylerii, lotnictwa oraz ogniem z okrętów marynarki wojennej. W razie włamania się znacznych sił nieprzyjaciela na szerokim froncie, drugie rzuty pułków mogą być użyte do obsadzenia drugiej pozycji lub wykonania kontrataku wspólnie z drugim rzutem dywizji.

Kontratak drugim rzutem dywizji wykonuje się na główne zgrupowanie nieprzyjaciela, któremu udało się wylądować. Kontrataki najcelowiej jest wykonywać wzdłuż wybrzeża w skrzydło zgrupowania nieprzyjaciela w celu odcięcia jego sił od morza, okrążenia i zniszczenia częściami. W razie włamania się nieprzyjaciela na niedużą głębokość, kontrataki można wykonywać od czoła w celu szybkiego rozczłonkowania jego sił na oddzielne grupy, a następnie zniszczenia ich częściami.

Kontratakujące oddziały wykonują uderzenie z marszu wykorzystując skutki własnych uderzeń jądrowych, lotniczych oraz całej artylerii dywizji na nieprzyjaciela w rejonie włamania.

W wypadku, gdy nieprzyjaciel poniesie duże straty i zrezygnuje z dalszego desantowania, dywizja wspólnie z marynarką wojenną udaremnia jego ewakuację, rozbijając jego oddziały na lądzie i na morzu.

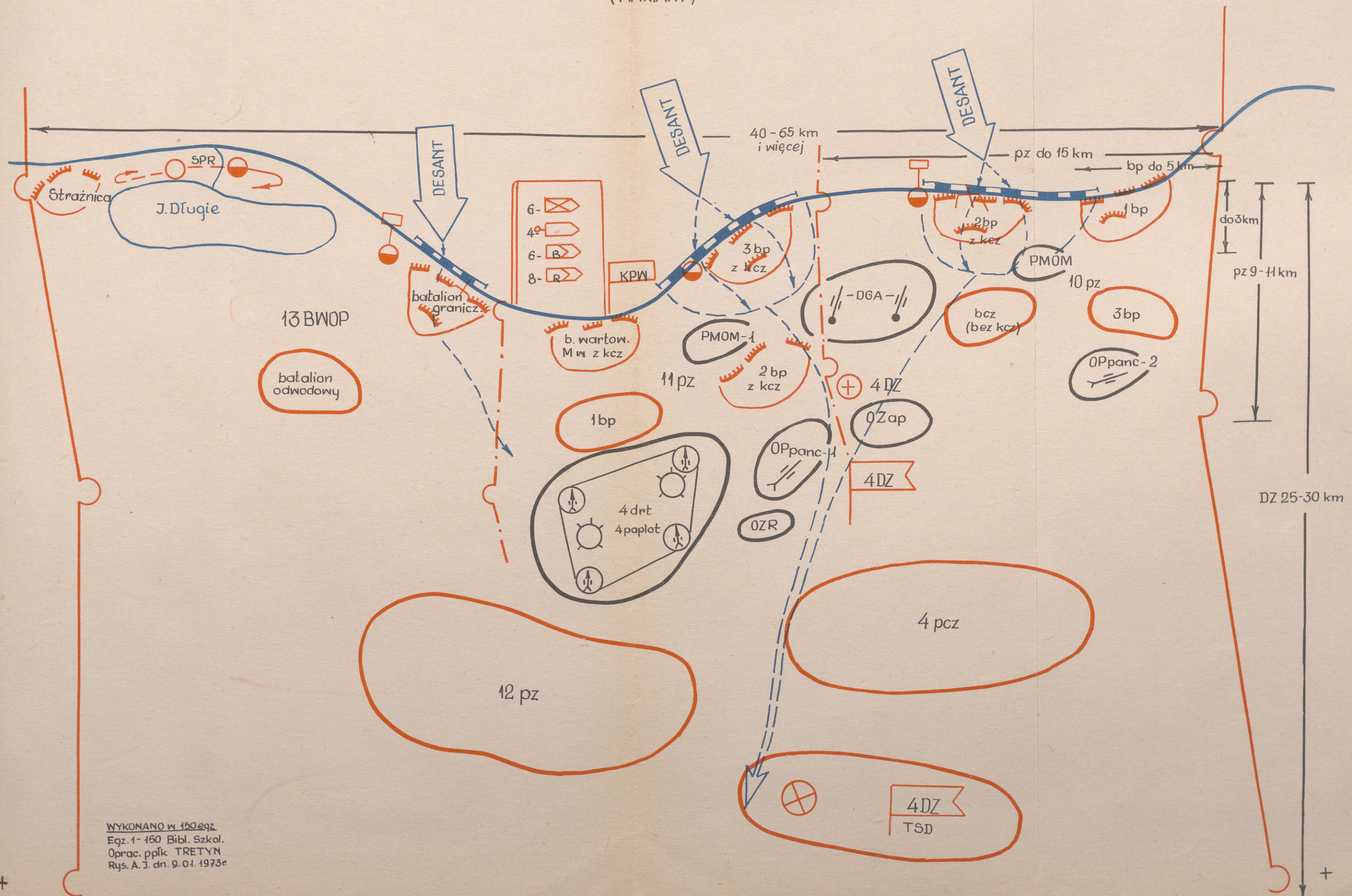
BIBLIOGRAFIA

1. Regulamin Walki Sił Zbrojnych PRL - Wyd. MON 1964 r., B.N. 010965.
2. Podręcznik "TAKTYKA OGÓLNA" Wyd. MON 1968 r., BN 012887.
3. Działania bojowe w warunkach szczególnych Wyd. MON 1964 r., BN 010386.
4. Obrona Terytorium Kraju. Podręcznik cz.I Wyd. MON 1969 r., BN 014289.
5. Biuletyn Informacyjny nr 4/99/ Wyd. MON, BN 0136678.
6. Inżynieryjne zabezpieczenie obrony na wybrzeżu morskim Wyd. ASG, bibl. szk. 04475.
7. Charakter współczesnej wojny oraz operacje strategiczne na ETW według poglądów NATO Wyd. Sztab Gen. II Zarząd, BN 014429.
8. Grupa armii, armia polowa i KA w podstawowych rodzajach działań bojowych Wyd. Sztab Gen. II Zarząd, BN 014520.
9. Przegląd Informacyjny nr 11/67 Wyd. II Zarząd.
10. Płk dypl. W. DZIENIS: Uwagi o obronie wybrzeża morskiego. Myśl Wojskowa - BN 013969.
11. Płk dypl. H. SZEWCZYK: Organizacja i prowadzenie operacji przeciwdesantowej. Myśl Wojskowa - BN 011350.
12. Vademecum Marynarki Wojennej Wyd. Dowództwa Marynarki Wojennej.

Odbito 150 egz.

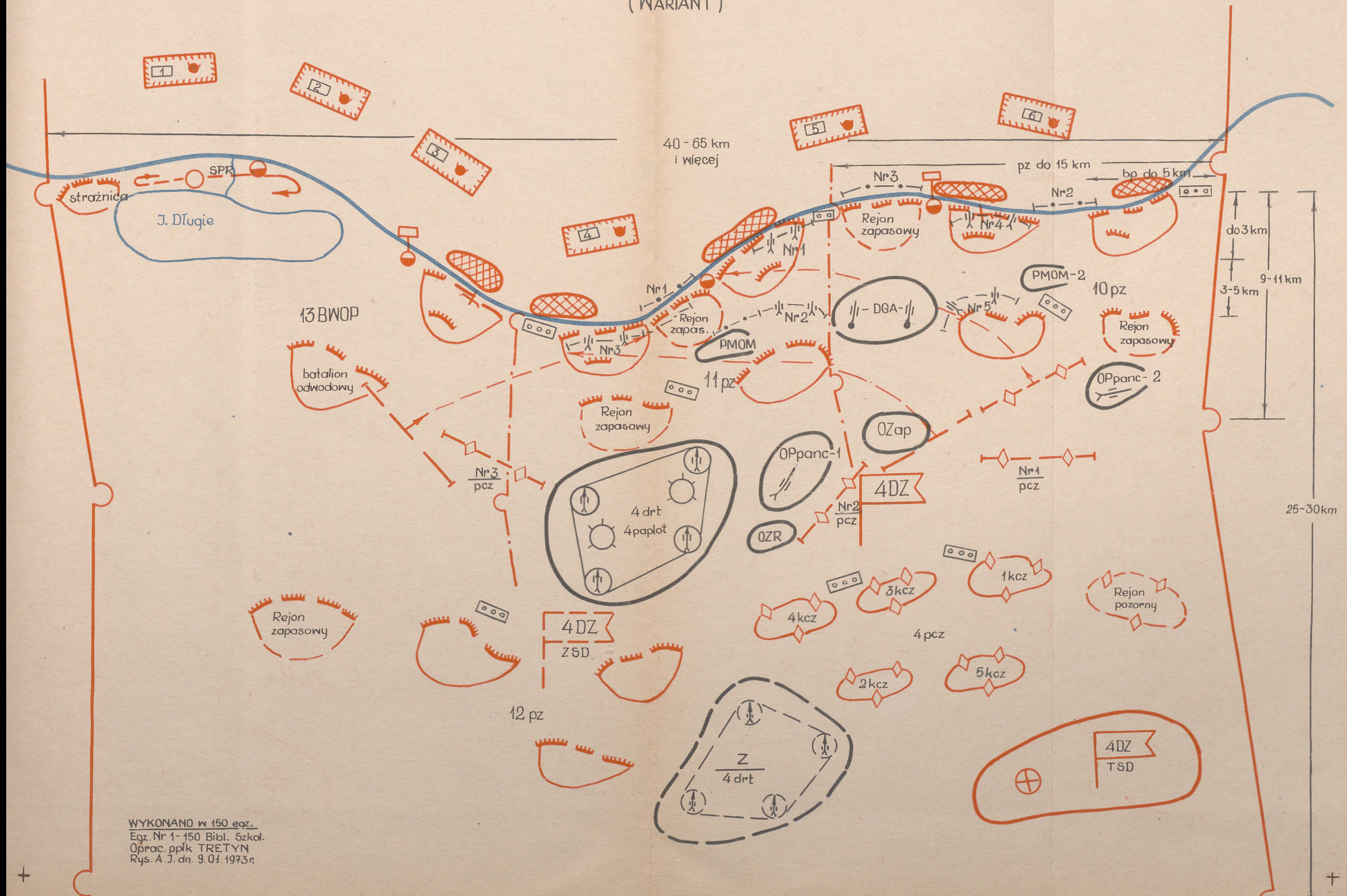
Egz.nr 1-150 bibl.tajna
Wyk.ppłk TRETYN
Druk.K.L.
Nr.ks.01943/04213/WW
Kor.HW

-94- [redacted]
Eqz. Nr.
Poz. Ks. 04216/WW

WYKONANO w 150 egz.
Egz. 1- 150 Bibl. Szkol.
Oprac. ppłk TRETYN
Rys. A.J. dn. 9.01.1973r

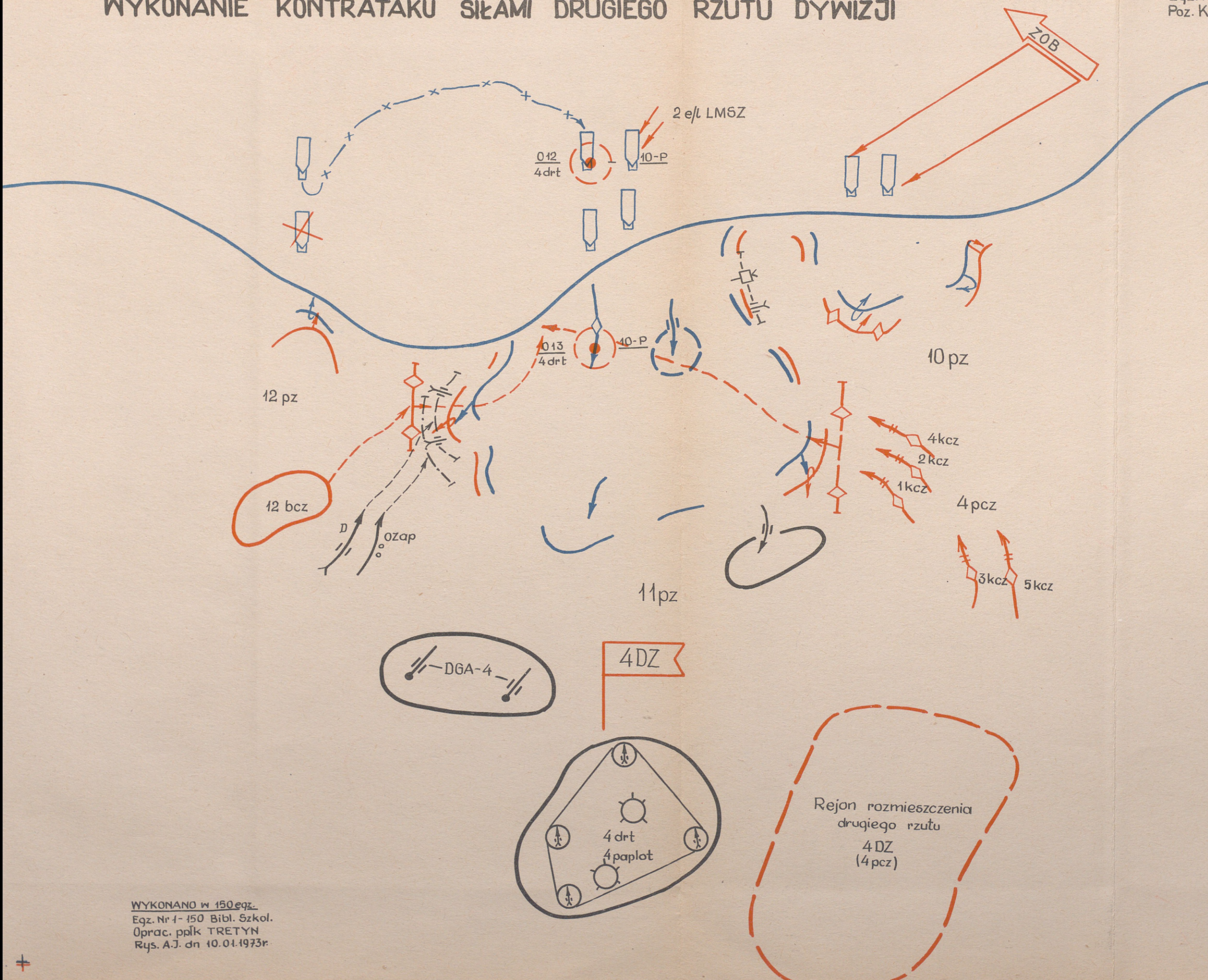
gz.Nr.....
oz.Ks.04215/W

WYKONANO w 150 egz.
Egz. Nr 1-150 Bibl. Szkol.
Oprac. ppłk TRETYN
Rys. A. J. dn. 9.01.1973r.

WYKONANIE KONTRATAKU SIŁAMI DRUGIEGO RZUTU DYWIZJI

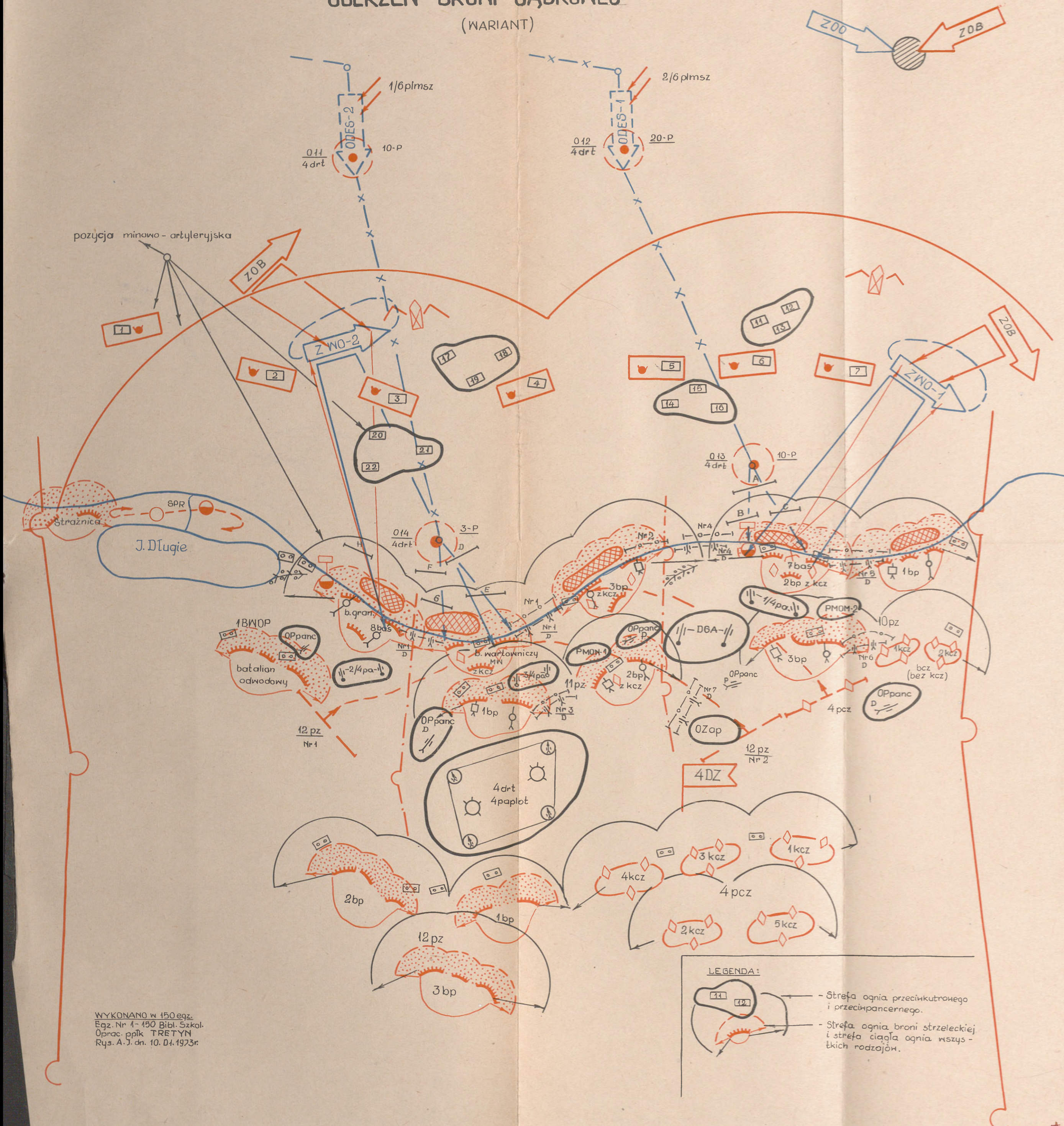
-46-
Eqz. Nr.....
Poz. Ks. 04217/WW

WYKONANO w 150eqz.
Eqz. Nr 1-150 Bibl. Szkol.
Oprac. ppłk TRETYN
Rys. A.J. dn 10.01.1973r.

SYSTEM OGNIĄ DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ W OBRONIE WYBRZEŻA Z UWZGLĘDNIENIEM UDERZEN BRONI JĄDROWEJ

(WARIANT)

WYKONANO w 150 egz.
Eqz. Nr 1-150 Bibl. Szkol.
Oprac. ppłk TRETYN
Rys. A.J. dn. 10. 04.1973r.

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB WF
Archiwum Biada Zbr Specialnych
Nr ewid. ~~40869~~

